

Nemateriālā kultūras mantojuma apgūšanas un pārmantošanas programma
“Pulkā eimu, pulkā teku”

**Tradicionālās dziedāšanas konkurss
DZIESMU DZIEDU, KĀDA BIJA 2018**

Nolikums

MĒRĶIS

Dziedāšanas prasmju pilnveidošana un dziedāt vēlmes veicināšana bērnu un jauniešu vidē, rosinot daudzveidīga, lokālās tradīcijās sakņota, tai skaitā rekonstruēta, tautasdziesmu repertuāra apgūšanu un pielietošanu mūsdienu situācijā.

UZDEVUMI

1. Sekmēt bērnu un jauniešu izpratni par tautas dziesmu saturu un izpildījumu atbilstoši konkrētai tradīcijai.
2. Sekmēt bērnu un jauniešu vidē teicēju dziedāšanas pieredzes un repertuāra apgūšanu (ja iespējams, tieši pārmantojot tradicionālo dziedāšanu vai izmantojot audio/video ierakstus).
3. Pilnveidot dziedātāja personības individualitāti un muzikalitāti.
4. Sagatavot latviešu tradicionālās dziedāšanas programmu bērnu un jauniešu izglītības programmas „Pulkā eimu, pulkā teku” Nacionālā sarīkojuma folkloras konkursu laureātu koncertam.

ORGANIZATORI

Valsts izglītības satura centrs (VISC) sadarbībā ar Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisiju, tradicionālās kultūras biedrību „Aprīka”, pašvaldībām un reģionālajiem bērnu un jauniešu folkloras kopu koordinatoriem (turpmāk tekstā – Koordinatori).

DALĪBNIEKI

Jebkurš dziedātājs līdz 21 gada vecumam: jaunākā grupa līdz 11 gadu vecumam, vidējā grupa no 12 līdz 15 gadu vecumam, vecākā grupa no 16 līdz 21 gada vecumam.

Konkursa laikā paredzēta audio-vizuāla dokumentēšana. Dokumentētie materiāli var tikt publiskoti.

PIETEIKŠANĀS

Konkursam ir trīs kārtas: ceturtdaļfināls (vietējais līmenis), pusfināls (reģionālais līmenis), fināls (valsts līmenis).

1.kārta - konkursa ceturtdaļfināls.

Dalībnieki piesakās pie bērnu un jauniešu folkloras kopas vadītāja.

Notiek bērnu un jauniešu kopās līdz 2018.gada 15.februārim, un par tā organizēšanu un norisi atbild katras folkloras kopas vadītājs.

2.kārta - konkursa pusfināls.

Dalībniekus piesaka folkloras kopu vadītāji, Koordinatoram personīgi vai elektroniski iesniedzot aizpildītu pieteikuma anketu par katru no konkursa pusfināla dalībniekiem (1.pielikums).

Notiek reģionos no 2018.gada 15.februāra līdz 13.aprīlim, par tā organizēšanu un norisi atbild Koordinatori. Konkursa pusfināla vietu un laiku konkrētā reģionā nosaka

attiecīgais Koordinators.

Koordinatori reģionos:

<i>Reģions</i>	<i>Koordinators</i>	<i>Tālrunis</i>	<i>e-pasts</i>
Rīga	Dina Liepa	29472293	kokles1980@gmail.com
Zemgale	Kristīne Karele	26522510	tarkskene@gmail.com
Ziemeļlatgale	Rasma Igaune	26593441	rasmaigaune@inbox.lv
Kūkova	Andris Slišāns	29621058	andris.slisans@gmail.com
Viduskursa	Ina Celitāne, Agate Roga	26428513 25969130	inac@inbox.lv ; agate.roga@kuldiga.lv
Ziemeļkurzeme	Ināra Salava	26009701	lasma.mencendorfa@ventspils.lv
Dienvidlatgale	Anna Kārkle	29969943	ceiruleits@inbox.lv
Sēlija	Vita Talla	29508939	vita.talla@gmail.com
Austrumkurša	Agrita Pīleniece	26442783	agrita.pileniece@inbox.lv
Lejaskurzeme	Solveiga Pētersone	29778737	petersone.solveiga@gmail.com
Vidzemes Piejūra	Ilze Kļaviņa	29166140	ilzeparks@inbox.lv
Tālās Gaujmalā	Anita Golubovska	26358361	anita_golubovska@inbox.lv
Piedaugavas novads	Inguna Žogota	26575499	inguna.zogota@inbox.lv
Vidzemes augstienes novads	Ingrīda Grudule	26113281	ingru@tvnet.lv

3.kārta - konkursa fināls:

Dalībnieki ir konkursa pusfināla uzvarētāji. Koordinators līdz 2018.gada 17.aprīlim konkursa fināla rīkotājam –VISC - iesniedz aizpildītu pieteikuma anketu (Pielikums) par katru no konkursa fināla dalībniekiem un kopīgu pusfināla uzvarētāju sarakstu, adrese: Strūgu iela 4, Rīga, LV – 1003, e-pasts: mara.mellena@visc.gov.lv .

Konkursa fināls notiek **2018.gada 21.aprīlī** Rīgas Tehniskajā universitātē, Kaļķu ielā 1, Rīgā, un par tā organizēšanu un norisi atbild projekta vadītāja Māra Mellēna.

KOKURSA KATEGORIJAS UN REPERTUĀRS

Konkurss notiek trīs kategorijās:

- 1.kategorija - tautasdziesmas, dziedātas mūsdienu situācijā;
- 2. kategorija - tautasdziesmas, dziedātas tradicionālā manierē lokālās tradīcijas kontekstā, ievērojot vietējo izloksni, izmantojot tradīcijai raksturīgo improvizatoriskumu un ievērojot atšķirības starp teikto dziesmu un dziedamo dziesmu,
- 3.kategorija - rekonstruētas tautasdziesmas (nošu pierakstos fiksētu melodiju skaniskas rekonstrukcijas, kas balstītas tradicionālajā skaņveidē).

Konkursa dalībnieks pats vai ņemot vērā folkloras kopas vadītāja vai cita tradicionālās dziedāšanas jomas lietpratēja ieteikumus izvēlas, kurā konkursa kategorijā piedalīsies, un sagatavo atbilstošu repertuāru.

Piedaloties 1.kategorijā, konkursa dalībnieks (vai grupa) dzied divas dažāda rakstura latviešu tautasdziesmas dabiski, atbilstoši saviem priekšstatiem par tautasdziesmu estētiku un nesamākslotu izpildījumu.

Piedaloties 2.kategorijā, konkursa dalībnieks (vai grupa) dzied vienu teikto ieražu dziesmu (gadskārtu, ģimenes godu vai darba dziesmu) un vienu jaunāka folkloras slāņa tautasdziesmu tradicionālā manierē lokālās tradīcijas kontekstā.

Piedaloties 3.kategorijā, konkursa dalībnieks (vai grupa) dzied vienu teikto ieražu dziesmu (gadskārtu, ģimenes godu vai darba dziesmu) un vienu jaunāka folkloras slāņa tautasdziesmu tradicionālā manierē lokālās tradīcijas kontekstā.

Izvēloties repertuāru, vēlamams noskaidrot, vai dziesma saskaņā ar lokālo tradīciju

izpildāma vienbalsīgi vai daudzbalsīgi. Vēlams daudzbalsīgas melodijas izpildīt saskaņā ar tradīciju.

Konkursam izvēlētā repertuāra izpildījuma veidi:

- dziedāšana solo;
- dziedāšana solo ar mūzikas instrumenta pavadījumu;
- dziedāšana grupā:
 (1.kategorija – dziedot daudzbalsīgu dziesmu, katru balsi dzied ne vairāk kā viens dziedātājs;
 2.kategorija – dziedot daudzbalsīgu dziesmu, katru balsi dzied ne vairāk kā viens dziedātājs, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar tradīciju vienu balsi izpilda vairāki dziedātāji, piemēram, burdona vilkšana);
 3.kategorija – dziedot daudzbalsīgu dziesmu, katru balsi dzied ne vairāk kā viens dziedātājs, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar tradīciju vienu balsi izpilda vairāki dziedātāji, piemēram, burdona vilkšana);

- Dziedot grupā, konkursa dalībnieks, kurš dzied vadošo balsi, var pieaicināt citus konkursa vai savas folkloras kopas dalībniekus.

- Vienam sastāvam, lai tas tiktu novērtēts atbilstoši konkursa nolikumam, jāizpilda 2 dziesmas.

- Katra konkursa dalībnieka priekšnesuma ilgums ir 5-6 minūtes.

VĒRTĒŠANA UN VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Konkursa ceturtdaļfinālu vērtē un dalībniekus konkursa pusfinālam nosaka bērnu un jauniešu folkloras kopu vadītāji.

Konkursa pusfinālu vērtē un dalībniekus konkursa finālam (apmēram 25% no pusfināla dalībnieku kopskaita) nosaka Koordinatora organizēta vērtētāju kopa, kuras sastāvā ir vismaz 3 personas, vēlams - tradicionālās kultūras speciālisti. Neatkarīga tradicionālās dziedāšanas eksperta piesaiste fināla dalībnieku atlasē ir vērtējuma objektivitāti un konkursa fināla kvalitāti stimulējošs faktors, kas iespēju robežās atbalstāms.

Konkursa finālu trijās vecuma grupās un divās kategorijās vērtē konkursa rīkotāju organizēta vērtētāju kopa, kuras sastāvā ir 9 tradicionālās kultūras speciālisti, katru vecuma grupu vērtē 3 eksperti.

Katra konkursa dalībnieka, kas piedalās konkursa 1.kategorijā, sniegumu vērtē saskaņā ar šādiem kritērijiem:

- priekšnesuma muzikalitāte;
- atbilstība dziedātāja vecumam un spējām;
- dziedājuma dabiskums;
- priekšnesuma pievilcība (attiecībā pret auditoriju - klausītāji ir ieinteresēti, attiecībā pret sevi - acīmredzami patīk pašam);
- skaidra artikulācija un dīkcija;
- variēšana un improvizācija;
- dažādu balss saišu darbības reģistru lietošana.

Katra konkursa dalībnieka, kas piedalās konkursa 2.kategorijā, sniegumu vērtē saskaņā ar šādiem kritērijiem:

- priekšnesuma atbilstība tradīcijai (skaņveide, izloksne, dziedāšanas maniere, teiktajās dziesmās runas temporitma dominante pār melodiju, improvizācija);
- dziedātāja izpratne par dziesmu funkcionālajiem un situatīvajiem kontekstiem;
- priekšnesuma muzikalitāte;
- atbilstība dziedātāja vecumam un spējām;
- dziedājuma dabiskums;

- priekšnesuma pievilcība (attiecībā pret auditoriju - klausītāji ir ieinteresēti, attiecībā pret sevi - acīmredzami patīk pašam);
- skaidra artikulācija un dīcija;
- variēšana un improvizācija;
- dažādu balss saišu darbības reģistru lietošana.

Katra konkursa dalībnieka, kas piedalās konkursa 3.kategorijā, sniegumu vērtē saskaņā ar šādiem kritērijiem:

- priekšnesuma atbilstība pašreizējiem zinātniski pamatotiem priekšstatiem par rekonstruētu tradīciju (skaņveide, izloksne, dziedāšanas maniere, teiktajās dziesmās runas temporitma dominante pār melodiju, improvizācija);
- dziedātāja izpratne par dziesmu funkcionālajiem un situatīvajiem kontekstiem;
- priekšnesuma muzikalitāte;
- atbilstība dziedātāja vecumam un spējām;
- dziedājuma dabiskums;
- priekšnesuma pievilcība (attiecībā pret auditoriju - klausītāji ir ieinteresēti, attiecībā pret sevi - acīmredzami patīk pašam);
- skaidra artikulācija un dīcija;
- variēšana un improvizācija;
- dažādu balss saišu darbības reģistru lietošana.

Saskaņā ar minētajiem kritērijiem katrs vērtētāju kopas loceklis katru konkursa dalībnieku vērtē 1 līdz 10 punktu ietvaros:

10 punkti	- „izcili”
9 punkti	- „teicami”
8 punkti	- „ļoti labi”
7 punkti	- „labi”
6 punkti	- „gandrīz labi”
5 punkti	- „viduvēji”
4 punkti	- „gandrīz viduvēji”
3 punkti	- „vāji”
2 punkti	- „gandrīz vāji”
1 punkts	- „ļoti vāji”

Katra konkursa galīgo vērtējumu veido visu vērtētāju kopas locekļu piešķirto punktu summa. Atbilstoši iegūtajam novērtējumam – punktu skaitam – konkursa dalībniekam tiek piešķirts vērtējums (nominācija un apbalvojums):

- Visaugstāko vērtējumu - Diždižais dziedātājs – var iegūt, saņemot 29 – 30 punktus;
- Dižais dziedātājs (26 – 28,99 punkti) – I pakāpes diploms;
- Dižlielais dziedātājs (21 – 25 punkti) – II pakāpes diploms;
- Lielais dziedātājs (16 – 20 punkti) – III pakāpes diploms;
- Mazais dziedātājs (11 – 15 punkti) – Pateicības raksts;

Vērtētāju kopa var piešķirt īpašas nominācijas un apbalvojumus par sasniegumiem konkrētas lokālās tradīcijas apgūšanā un pārmantošanā, tradicionālās dziedāšanas manieres izkopšanā vai citiem sasniegumiem kādā tradicionālās dziedāšanas jomā.

Nolikuma sadaļā „Vērtēšana un vērtēšanas kritēriji” ietvertā informācija attiecas uz konkursa finālu, bet to var izmantot arī konkursa ceturtdaļfināla un pusfināla rīkotāji.

FINANSĒJUMS

Konkursa fināla vērtētāju darba samaksu, konkursa fināla telpu īri finansē no valsts

budžeta 42.03.apakšprogrammas „Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki”. Dalībnieku piedalīšanos konkursa pusfinālos un finālā finansē pašvaldība vai iestāde, kuru dalībnieki pārstāv.

PROJEKTA VADĪTĀJA – VISC Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas folkloras projektu koordinatore Māra Mellēna, 26522141, e-pasts mara.mellena@visc.gov.lv

PIETEIKUMA ANKETA
 Tradicionālās dziedāšanas konkursam
DZIESMU DZIEDU, KĀDA BIJA - 2018
 Anketa līdz 2018.gada 13.aprīlim
 jāiesūta mara.mellena@visc.gov.lv

Novads/pilsēta				
Izglītības iestāde				
Folkloras kopa				
Vadītājs/i (vārds, uzvārds)				
Koordinātes (tālrunis, fakss, e-pasts)				
Informācija par konkursa dalībnieku	vārds	uzvārds	vecums	klase
Kuru gadu piedalās konkursā				
Informācija par grupas dalībniekiem, ja konkursa dalībnieks izvēlējies veidu „dziedāšana grupā”	vārds	uzvārds	vecums	klase
Konkursam izvēlētā kategorija (vajadzīgo pasvītrot)	<ul style="list-style-type: none"> • Tautas dziesmas, dziedātas mūsdienu situācijā • Tautasdziesmas, dziedātas tradicionālā manierē lokālās tradīcijas kontekstā, ievērojot vietējo izlokšni, izmantojot tradīcijai raksturīgo improvizatoriskumu un ievērojot atšķirības starp teikto dziesmu un dziedamo dziesmu • rekonstruētas tautasdziesmas (nošu pierakstos fiksētu melodiju skaniskas rekonstrukcijas, kas balstītas tradicionālajā skaņveidē) 			
Izvēlētais/ie dziedāšanas veids/i (vajadzīgo/s pasvītrot)	<ul style="list-style-type: none"> • dziedāšana solo, • dziedāšana solo ar instrumenta pavadījumu, • dziedāšana grupā 			
Informācija par konkursa repertuāru				
dziesmas nosaukums, teicējs (vārds, uzvārds, dzimšanas gads, vieta), pieraksta vieta, persona, kas veikusi pierakstu, dziesmas apgūšanas veids un motivācija				
1.dziesma				
2.dziesma				

Anketu sagatavoja: _____ paraksts _____

vārds, uzvārds

paraksts

Datums: _____